

Narodnina lista: ==
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrť leta . . . " 2-50
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
 » 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velika
 ::: popust. :::
 „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Narodna ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Pred novo bitko v Galiciji.

Rusi skušajo udreti čez Karpate na Ogrsko. — Avstrijci in Rusi se pripravljajo na novo bitko. — Velike ruske izgube. — Naše čete so zavzele v Srbiji važne postojanke. — Važna francoska utrdba padla. — Pred Parizom krvavi boji med Nemci in Francozi. — Italijanski katoličani proti vmešavanju Italije v sedanjo vojsko. — Bolgari in Turki udirajo na grško ozemlje.

Narodnostni boj je potihnil.

Vsakemu dobremu Avstrijcu vzbujajo razna poročila iz dežel in posebno iz bojišča, veliko veselje. Vse narodnosti velike države so se združile v krepko obrambo lepe, širne domovine. Na Kranjskem ni niti majhnega nesporazumljenja opaziti med Slovenci in Nemci; na Goriškem in Primorskem delujejo skupno Slovenci in Lahi, na Češkem, kjer je bil vedno največji narodnostni boj, se objemata Čeh in Nemeč, v Galiciji zbirata proti skupnemu sovražniku svoje moči Poljak in Rusin, na Ogrskem tekmuje Madžar s Hrvatom, z Rumuncem in Slovakom za prvenstvo in v zaslugah v boju proti sovražniku. Nikjer ni opaziti tistih malenkostnih ljudi, ki bi v času, ki poziva vse narode brez razlike k najodločnejšemu odporu nasproti Srbom in Rusom, kalili mir med narodi in slabili s tem odločno skupni nastop.

Kakor preveva duh skupnosti vse narode, se kaže zlasti edinstvo na bojnem polju. Kot bratje stojijo drug poleg drugega mladeniči in sinovi vseh narodov in si pomagajo v vseh nevarnostih. Ginjeni do dna srca čitamo razna poročila, katera nam podajajo posamezne vesti, kako se je smrtno ranjen opiral nemški častnik na slovenskega vojaka, s kako močnatostjo je rešil slovenski junak nemškega oficirja, s kako očetovsko skrbjo je nemški vojak rešil češke vojake itd. Vznešene misli nas navdajajo ob tem prizoru. Ta složnost, ta edinstvo mora dovesti avstrijske narode do popolne zmage!

Duh skupnosti je našel lep odmev v vseh uradnih poročilih našega generalnega štaba. Prepričani smo, da ni naroda v Avstriji, ki bi ne dobil največjega zadoščenja za svoje delovanje v teh resnih časih od tako visoke in edine merodajne strani. Pohvalila je najvišja vojaška oblast vojake vseh narodov brez izjeme. Vsi so na svojem mestu in izvršujejo svojo sveto nalogo ter storijo svojo dolžnost, katero jim nalaga dobrobit širne domovine. Mi Slovenci smo sicer manjši narod v Avstriji, toda kako nas povzdigujejo veličastni, junaški čini naših sinov. Vrlji slovenski vojaki se borijo kakor Levi. Čast jim!

Poročilo generalnega štaba priznava v prvi vrsti to izvanredno junaštvo slovenskih mladeničev in očetov, ki so na bojnem polju. Nešetokrat pa smo že slišali iz ust nemških oficirjev le pohvalno priznanje o slovenskih vojaki. Kakor vsikdar, mora tudi sedaj prenašati slovenski narod čast, katero so mu priborili slovenski junaki, trezno in brez napuha. Splošno priznanje naj nas bodri še k višjim ciljem. Slovenski vojak naj ne gleda ne na desno, ne na levo, temveč naj hiti naravnost po nadaljne zmage. Vzvišeno naziranje celega ljudstva, da se borimo za svojega ljubljene cesarja, za habsburško rodovino in za svoj dom, naj vedno bolj prodira v vse čete in jih navdaja s hrabrostjo in pogumom, ki sterc vsako sovražno silo.

In še nekaj! Če čitaš izkaze ranjenih, mrtvih, obolelih, ujetih, najdeš med njimi zastopane vse narodnosti. Vrine se ti nehote v misel dejstvo: „Pred Bogom smo vsi enaki“. Smrt ne dela nikjer razločka; ali si Slovenec, ali Nemeč, Madžar ali Slovak, Poljak ali Hrvat, vse enako zadene sovražna krogla. Zakaj torej toliko delati razlik med različnimi narodi v isti državi, v kateri so se našli vsi v najvažnejšem trenutku!

Izreči smemo upanje, da bodo prešle prikazni iz dobe svetovne vojske vse narode in one morajo uplivati na merodajne kroge vseh narodov, da bodo pospeševali le tesnejšo združitev v monarhiji se zbirajočih narodnosti. Slovensko ljudstvo se zaveda v polni meri velikega trenotka, ki je nastopil s svetovno

vojsko, je vneto za višje cilje, katere mora gojiti vsak državljan, zato se ne bode dalo nikakor ovirati v svojem patriotičnem naziranju in avstrijskem mišljenju od dogodiljav, ki so se vršili v mariborskem in ptujskem okrožju, tem manj, ker dobro ve, da so našli odmev le pri malenkostnih ljudeh in v nemerodajnih krogih.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 28. septembra 1914.

Naša armada je dosedaj svojo nalogo, da **zadržuje** kolikor mogoče prodiranje ruske armade, dobro izvršila. Že ko se je vojska v Galiciji pričela, je bila sklenjena stvar, da se naša bojna črta tako razvrsti, da se bo razprostirala naša armada v skoro ravni črti od Karpatov do trdnjave Przemysl ter dalje proti severu proti Krasniku in dalje proti severo-zahodu. Sovražnika je stalo silno žrtev, predno je potisnil našo armado na to črto. Vsako ped zemlje je moral drago plačati.

Rusi sedaj napačajo našo armado v njenih novih postojankah. Ob reki San, v okolici mesta Sieniawa, so naše čete svojo nalogo, da zadržujejo prodiranje ruskih čet, dobro izvršile. Ko je bramba avstrijskih utrd ob reki San postala brezpomembna, so se naše čete umaknile v svoje nove utrjene okope. Rusi bajno obstreljujejo predutrdbe trdnjave Przemysl. Naš generalni štab izjavlja dne 25. septembra, da še do sedaj ni nobena teh utrd padla.

Novejša poročila pravijo, da **skušajo Rusi prodreti čez Karpate na Ogrsko**. V soboto, dne 26. septembra, so se že vršili ob prelazu Uzsok (Komitat Ung) na ogrsko-gališki meji in včeraj, v nedeljo, dne 27. septembra, pri prelazu Toronya manjši boji med našimi in ruskimi četami. Avstro-ogrške čete, ki so stražile gorske prehode, so se krepko branile in so preprečile prehod Rusov na Ogrsko.

Iz teh poročil sprevidimo, da imamo pričakovati v bližnjih dneh zanimivih poročil z gališkega bojišča. Krvava in huda borba naše armade v Galiciji z ogromno, več kot trikratno rusko premočjo, se je znova pričela. Bodimo mirni in zasledujmo potek vojske s prepričanjem, da je naša armada na svojem mestu in da bo naše izborna poveljstvo storilo vse, da zabrani Rusom nadaljni pohod v naše dežele in izvajuje zmago našega orožja.

O podvzetjih nemškega generala Hindenburga proti Rusom ni nobenih poročil.

Razvrstitev v Galiciji končana.

Z bojišča, 25. septembra.

Ko se je po drugi bitki pri Lvovu zbirala naša armada v Galiciji v nove prostore, je težka ruska artilerija obstreljevala v veliki oddaljenosti naše utrjene postojanke, a brez vsakega uspeha. Nova razvrstitev naših čet v Galiciji je že končana.

Položaj naše armade v Galiciji.

Dunaj, 26. septembra.

Avstrijski generalni štab objavlja sledeče uradno poročilo:

Zbiranje ali nova razvrstitev naših čet po bitki pri Lvovu v prostoru zahodno od reke San ni dalo samo časopisju trojnega sporazuma (Rusije, Anglije in Francije) povod za najzlobnejše izmišljotine, in skrajno smešna razmotrivanja, ampak je povzročilo tudi drugod napačna domnevanja o položaju naše armade.

Temu nasprotno se mora povdarjati, da se je izvršilo rečeno zbiranje popolnoma prostovoljno, za kar bodi naveden le dokaz, da sovražnik tega zbiranja nikjer niti motil ni.

Od sovražnikov razširjene trditve o uspehih ob črti reke San so popolnoma neresnične. Gre se le samo za neka, s številnimi sovražnimi četami in s težkimi topovi uprizorjena obstreljevanja slabeje zasadenih postojank, ki so jih naše čete popolnoma prostovoljno zapustile, ko so za seboj pognale v zrak vse mostove.

Londonška vest o padcu dveh predutrdb naše gališke trdnjave Przemysl je seveda popolnoma iz trte izvita.

Rusi skušajo prodreti čez Karpate.

Budimpešta, dne 27. septembra.

Ogrski korespondenčni urad poroča: Posamezni majhni ruski oddelki so se pojavili pred različnimi prelazi, ki vodijo iz Galicije čez Karpate na Ogrsko.

Včeraj se je vršila pred prelazom Uzsok v komitatu Ung praska med našimi četami, ki branijo vhod čez prelaz in med oddelki ruskih čet.

Danes je pa prišlo pred prelazom Toronya v komitatu Marmaroš do spopada, ne da bi se bilo Rusom posrečilo, prekoračiti mejo na katerikoli točki.

Te praske, ki se vršijo daleč proč od glavnega bojnega pozorišča, nimajo posebnega pomena. Njihov edini namen je ta, da bi odvrnile pozornost od glavnega bojnega pozorišča in vzemirjale prebivalstvo.

Kako so natepli naši Ruse pri Sieniawi.

Valovi reke San rudeče pobarvani.

Poročali smo že, kako so maloštevilni avstrijski oddelki dne 17. septembra hrabro branili vojaško utrjeni most pri Sieniawi ter so prizadajali Rusom velike izgube.

V poljskem listu „Nova Reforma“ popisuje nek udeleženec borbe pri Sieniawi potek bojev sledeče: Na utrdbah pri Sieniawi so bile razvrščene po številu razmeroma slabe avstrijske čete. Imeli smo tam samo tri bataljone infanterije, med tem, ko je proti nam prodirala ogromna ruska bojna moč in sicer: dva armadna zbora, ki sta imela seboj tudi težko artilerijo. Kljub silni sovražni premoči se je na avstrijski strani sklenilo, braniti naše postojanke kolikor mogoče dolgo, ter jih držati vsaj tako dolgo, dokler ne stopi v boj težka sovražna artilerija. Mi smo našo bojno črto zelo na dolgo raztegnili in na ta način

sovražnika slepili, kot bi bile na naši strani v boju več polkov. Naša infanterija je z izbornim streljanjem uspešno podpirala delo naših topov in tako se je nam posrečilo, da smo sovražnika o moči naših čet premotili. Na ta način smo preprečili sovražno prodiranje. Ogenj sovražne infanterije in poljskega topništva nam je napravil zelo malo škode. Cele tri dni smo se držali v naših postojankah ter smo se uspešno branili zoper sovražne napade. Mi bi se bili držali še dalje, ako ne bi došla sovražna težka artilerija, katera je pripravljala pot za napad velike sovražne premoči.

Sprevideli smo, da je sedaj zelo ugoden čas, da se premeteno umaknemo. Naša naloga je sedaj bila, da prizadenemo Rusom kolikor mogoče velike izgube ter jim zabranimo prehod čez reko San. Naši pionirji so že poprej pod leseni most, ki vodi blizu Sieniawe čez reko, položili mine. Mi pa nismo hoteli samo razstreliti most, ampak načrt našega poveljnika je šel še dalje. Sieniawo smo zapustili krog pol dneva. Najprvo so šli čez most naši bolniki in ranjenci z obojem bolnišnice v Sieniawi. Tem je sledila naša kavalerija z štirimi baterijami topništva, ki nam je v našem boju zelo dobro služilo. Končno je šla čez most naša infanterija s (strojnimi puškami. Pot nam je razsvetljavalo goreče mesto Sieniawa. Kaka dva kilometra od mostu smo prišli na izborne postojanke, ki so bile vsled z gozdovi obraženega hribovitega ozemlja zelo dobro zavarovane. Tukaj smo našli izborni prostor za našo artilerijo in za strojne puške, katere smo tako razvrstili, da je sovražnik mislil, da je število istih na naši strani izredno veliko.

Rusi so pričeli pozno popoldne korakati na ta most: najpoprej kavalerija, pozneje ena baterija topništva in potem infanterija. En bataljon sovražne infanterije je bil že skoraj prekorščil most, ko je naenkrat zadonel grozen grom min, katere so se vnele. Visok ognjeni stebel se je mahoma vzdignil v zrak. Ruski vojaki, ki so se nahajali na mostu in ob mostu, bilo jih je več stotin, so bili vsi pri pričji — mrtvi. Eksplozija (razpok) je povzročila v sovražnih vrstah grozno zmešnjavo, posebno pri onih četah, ki so že prekorščile most. V tem trenutku so začeli naši streljati s strojnimi puškami; tudi naša infanterija je sipala ognjeno točo v sovražne vrste.

Med Rusi je nastal velik nered. Skoro vsi Rusi, ki so bili tostran mostu, so bili mrtvi. Le malo kateremu sovražniku se je posrečilo, uteči našemu ognju. S tem činom smo Avstrijci svojo nalogo izvršili, prizadjali smo namreč Rusom ogromno žrtev. Kmalu nato so naše čete odkorakale. V valovih reke San so pa plavali celi kupi mrtvih Rusov, voda pa je bila rudeče pobarvana od ruske krvi.

Rusi izgubili 100.000 mož.

Dunaj, 26. septembra

List „Neue Züricher Zeitung“ piše, da je Rusija morala plačati obe bitki pri Lvovu z izgubo sto tisoč mož mrtvih in ranjenih.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 28. septembra.

Na avstrijsko-srbskem in avstrijsko-črnogorskem bojišču se sedaj vršijo živahni boji. Naše čete polagoma, a stalno prodirajo v srbsko ozemlje. Tudi proti Črnogorcem ima naše prodiranje značne uspehe. Podrobna poročila o teh bojih manjkajo. Naš generalni štab je izdal sledeče uradno poročilo:

Dunaj, 26. septembra.

Na balkanskem bojišču je položaj ostal neizpremenjeno ugoden.

Srbi osemkrat odbiti.

Gradec, 26. septembra.

Dne 22. septembra je poveljstvo avstrijskih čet, ki prodirajo v Srbijo, izdalo sledeče dnevno povelje:

„Srbi zbirajo svoje zadnje rezerve v Valjevu. Našim četam se je zapovedalo, da morajo zavzete postojanke na vsak način in pod vsakimi razmerami držati, ker je usoda Srbije sedaj na teh tleh.“

Srbi so zadnje dni osemkrat poskusili naskočiti avstrijske postojanke, a so bili vsakokrat z groznimi izgubami vrženi nazaj. Srbom prede vedno že slabše. Kakor je sedaj razvidno, ne bomo več dolgo čakali na veselo poročilo, da so dosegle naše čete nad Srbi odločilno zmago. Srbi se obupno borijo ter s tem kažejo, da so dobri vojaki. Danes se bijejo Srbi gotovo z večjo trdovratnostjo kot Rusi.

Avstrijcem se godi v Srbiji izborna. Naše čete na avstrijsko-srbskem bojišču so prepričane, da je vsak čas pričakovati popolni polom Srbije.

Naši skore ujeli princa Jurija.

„Südslavische Korrespondenz“ piše: Prešli smo od nekega častnika, ki se nahaja na srbskem bojišču, iz Srbije (brez označbe kraja in datuma) — sledeče poročilo:

Kakor znano, so naše čete neki torek ob 3. uri zjutraj, zakrite v gosto meglo v nižavah Drine, prekorščili reko Drino in po vročem boju zavzele srbsko mesto L. V tem boju so imeli Srbi velikanske izgube. Po obilni večerji na srbskih tleh, kjer so nam svetile goreče hiše, smo tamkaj prenočili. Drugega dne, zgodaj zjutraj so naše čete nadaljevale prodiranje v notranjost Srbije. V lepem in v ne prevročem vremenu smo korakali dva dni, ne da bi bili trčili na sovražnika. Ker smo se morali bati, da bi Srbi bili podsuli ceste in pota z minami, smo napodili tu pred se dve čredi. Ta varnostna odredba se je pa izkazala kot odveč. Srbi, katere smo porazili pri L., so se umaknili proti jugozahodu in se utaborili pri V. z namenom, da zabranijo združenje naše čete z našo drugo skupino, ki je prodirale čez K. po cesti proti V.

Srbski načrt se je popolnoma izjalovil. Naša izborna artilerija je Srbom tudi tukaj onemogočila, da bi se bili mogli delj časa vzdržati v svojih postojankah. Ko so planile naše vrle čete z bajoneti med živijo-klicjo po Srbih, so jo Srbi takoj odkurili. Naselbina, katero so si izbrali Srbi za svoje opiralistišče, je že bila tedaj v plamenu, ko smo mi vkorakali v njo. Med tem časom je imela, kakor smo pozneje izvedeli, tudi naša druga skupina pri K. huđ spopad s srbskimi četami, katerim je poveljeval srbski princ Jurij. Tudi tamkaj so bili Srbi popolnoma poraženi in 5. srbski pešpolk je bil popolnoma uničen. Pripoveduje se nam, da ni dosti manjkalo, da ni bil srbski princ Jurij ujet v trenufku, ko so naše čete naskočile sovražnikovo postojanko in Srbe zapodile v beg. Med tem smo se združili z našo drugo skupino in nadaljujemo med neprestanimi boji naše prodiranje. Danes smo že šesti dan v Srbiji in podimo sovražnika pred nami. Ujeli smo veliko število srbskih vojakov. Nekateri izmed njih se nahajajo v pomilovanju vrednem stanju. Pravili so nam, da ne dobivajo skoro nič jedi, med tem, ko je razpoloženje naših vojakov izborna. Imeli smo do sedaj le malo izgub. Zdravstveno stanje naših čet je izvrstno.

Avstrijska ‚vražja divizija‘.

Gradec, 25. septembra.

Po „Tagespošti“ posnamemo vsebino pisma nekega avstrijskega častnika, kateri se bojuje s svojo divizijo proti Srbom. Iz tega pisma se vidi, kak je položaj naših čet v Srbiji in kako je razpoloženje naših vojakov na južnem bojišču. Pismo je pisano že pred nekaj dnevi in se glasi:

„Naš velik bojni načrt se sedaj izvršuje. Mi sodimo položaj samo po tem, kar sami vidimo, to je po naših uspehih. Da stojijo stvari za nas zelo ugodno, o tem smo trdno prepričani. Upamo tudi, da se bo uspeh našega orožja v kratkem pokazal.“

Našo divizijo imenujejo Srbi ‚vražja divizija‘ in se nas zelo bojijo. To je za nas posebne važnosti, ker s tem sovražnik priznava, da z Avstrijci ni dobro črešenj zobati. K naši sreči je vreme bilo do sedaj še dokaj ugodno. Naš splošen položaj je torej za sedaj izborn. Mi sicer počasi napredujemo, a sigurno.

Ravnokar smo dobili poročilo, da je v osrednji Srbiji izbruhnila ustajaja. Kmetje še dosedaj niso dobili od vlade plačanih reči, ki so jih prodali ob zadnji vojski srbski armadi. Rađi tega se povsod pojavljajo znaki prekucije. Z Rusije baje ne dobijo Srbi nobene, tudi denarne pomoči več. Pričakuje se torej, da bo propad Srbije v kratkem popoln. Ob enem se domneva, da bo po končani sedanji vojski izbruhnila v Srbiji še tudi domača vojska. Potreba torej bo, da jo bo Avstrija za del časa imela zasedeno. Srbija je sedaj od sveta odrezana in najboljša zveza, ki uspešno deluje, so naše krogle in granate.

Še enkrat ponovim: Naša stvar stoji v Srbiji zelo ugodno. Navdušenje naših vojakov je veliko. Da so naše čete izborna razpoložene, imamo pripisovati mnogo tudi temu, ker je oskrba naše armade z živežem popolnoma zadovoljiva. Tudi vse drugo, kar se tiče naše armade, gre prav lepo od rok.

Velike srbske izgube.

Sofija, 24. septembra.

Zopetno napadalno postopanje avstrijskih čet je

prizadjalo srbski armadi neizmerne izgube. V Niš prihajajo dan na dan dolgi vlaki s samimi ranjenci. Ranjenci so slabo oskrbljeni. Večkrat se zgodi, da se prevažajo na bojišču ranjeni vojaki s takimi, ki so zboleli na koleri. Dne 18. septembra je prišlo samo v Niš 30 vlakov s samimi ranjenci, koje pa v mestu ni več prostora.

Srbi izgubili 60.000 mož.

List „Budapest“ objavlja pismo uradnika dunajskega bančnega društva dr. Evgena Strumpfa, ki stanuje že več let v Sofiji, v katerem poroča, da je nekega dobro poučenega Bolgara obvestil bolgarski poslanik v Nišu, da so Srbi do sedaj izgubili 60.000 mrtvih, ranjencev in ujetnikov.

Francozi v črnogorski vojski.

Metkovič, 25. septembra.

Na nekem mestu so naše čete prekorščile reko, ki tvori mejo med Črnogoro in Hercegovino, ter poglale Črnogorce z bregov. Med mnogoštevilnimi mrtvimi sovražniki je bilo tudi več Francozov, ki so očitno pripadali svoječasni francoski posadki v Skadru.

Zemun in Belgrad.

Poroča se: Železnica do Zemuna še ni popolnoma popravljena. Vlaki vozijo samo do Batajnice, ki leži 12 km od Zemuna proč. Odtod se pride po slabih cestah z vozom v mesto. Z daljnogledom se prav natančno opazijo poškodbe, ki so jih naše čete povzročile v Belgradu. Kalimegdan in vse vojašnice so razsute. Tudi spomenik Karadžordževićev, ki se je postavil po zadnjih srbskih zmagah na Balkanu, je podrt. Na srbskem bregu Save so vsa utrjena poslopja, kakor carinska hiša, vojašnica, stražnica, iz katerih so Srbi streljali na ogrski breg, izginila z zemeljskega površja. Tudi tobačna tovarna je razdejana od bomb.

V Sremu zopet mir.

Zagreb, 26. septembra.

„Südsl. Korr.“ javlja: Kraljevi komisar v Sremu, pl. Hideghetty, uradno naznanja, da so zdaj že vsi nasledki srbskih upadov v Srem popravljeni. — Vsi hrvatski, madžarski in nemški prebivalci obmejnih krajev, ki so ob upadu Srbov zbežali iz svojih sel, so se zopet vrnili na svoja stanovišča. Škodo, ki so jo posamezni prebivalci trpeli, se uradno preceni in poravnava. V Sremu in vsej Hrvatski vlada že mir in red. Vsi uradi poslušajo, kot v mirnem času.

Nemško-francosko bojišče

Odločilna bitka na Francoskem.

Maribor, 28. septembra.

Gigantska borba med francoskimi in nemškimi armadami, ki že traja dolgo, se še vedno nadaljuje, in še vedno ni prišlo do odločilnih uspehov. Uradna poročila naznanjajo dan na dan s kratkimi besedami, kje in kako boji se bojujejo. Nemške čete so zavzele postojanke, ki so že po svoji naravi težko pristopne in utrjene, ki pa so jih še izdatno utrdili. Ti boji dobivajo vedno bolj značaj obleganja in bojevanja za utrdbe. V teh bojih igra artilerija posebno veliko ulogo ter pripravlja pot zavojevanju nasipov in jarkov. V takih razmerah je vsako naglo napredovanje izključeno in nihče ne more reči, da je spričo tega upravičeno upanje, da pride v tej velikanski bitki že v kratkem do odločitve. Zadnja poročila sicer pravijo, da je padla važna južna predutrdba Verduna, Camp des Romains. S padcem te predutrdbe je storila nemška armada zopet en korak dalje proti — Parizu.

Važna utrdba trdnjave Verdun padla.

Berlin, 26. septembra.

(Uradno.) Veliki glavni stan, dne 25. sept.:

Na skrajnem desnem križu je prišlo do novih bojev, ki pa so ostali do sedaj še popolnoma neodločeni.

V središču bojne črte ste izvršili obe stranki posamezne napadalne sunke, drugega pa se ni zgodilo ničesar. Kot prvi izmed zatvornih utrdb južno od trdnjave Verdun je padel danes Camp des Romains pri St. Mihiel.

Bavarski polk „Von der Tann“ je razobesil na trdnjavi nemško zastavo. Bavarske čete so tam prekorščile reko Maas. V ostalem ni na zapadu in na izhodu nikake spremembe.

Kako Nemci utrjujejo svoje postojanke.

London, 26. septembra

(Uradno.) „Manchester Guardian“ pravi, da je nemško stališče ob reki Aisne tako trdno, da mora vsak napad, če ne nastopi kakšno presenečenje, dovesti do nasprotnega učinka. Napadi na to stališče morejo le tedaj imeti kak uspeh, če bi bil sovražnik prej že popolnoma utrujen. Nemci so umetnost utrjevanja na bojnem polju dovedli do višine, ki je do-

slaj ni nihče dosegel. Oni znajo postojanko, ki je po svoji naravi navadno trdna, spremeniti v utrdbo, ki je močnejša in ima več odporne sile kakor obrambna črta, napravljena iz jekla.

Ogromne izgube na francoskih bojiščih.

Kakor sodijo vojaški strokovnjaki, je padlo v velikanski bitki, ki se bije sedaj na francoskem bojišču, na vsaki strani že nad 100.000 mrtvih in ranjenih.

Mestno prebivalstvo zapustilo Pariz.

Vojaški upravitelj Pariza, general Galieni, je zaukazal, da je moralo zapustiti mesto Pariz vse prebivalstvo, ki je za boj nesposobno. Kot rok je bil določen 25. september. Ta odredba jasno dokazuje, da se Pariz prav resno pripravlja na obleganje. General Galieni je izjavil, da je Pariz preskrbljen z živili za več mesecev. Mesto so morali zapustiti vsi starčki, otroci in žene.

Bitka pred Parizom.

Berolin, dne 27. septembra.

(Uradno.) Veliki generalni štab poroča: Sovražnik je pričel nov naskok na desno krilo nemške armade. Poslužil se je pri tem vseh železnic v bližini.

Pri Bapaume je bila pri tem prodiranju pobita cela francoska divizija od veliko manjših nemških čet. Tudi druge naskoke so ustavile nemške armade.

V sredini bojne črte prodirajo nemški oddelki. Napadene utrdbe južno od Verduna so ustavile ogenj. Naše topničarstvo se bojuje z vojaštvom, katero je postavil sovražnik ob bregu reke Maas.

Velika bitka se bije v znamenju obleganja.

Berolin, 25. septembra.

O veliki bitki na Francoskem se poroča iz Pariza listu „Corriere della Sera“ sledeče: Velika bitka, ki že traja deset dni, dobiva vedno bolj značaj obleganja in bo bržčas tudi tako končala, kajti vsak hip se poroča, da se je obrambna bojna črta na tem ali onem mestu predrila, kar onemogočuje nadaljni odpor na celi črti.

Vojaški poročevalec lista „Times“ piše o položaju bitke sledeče: Bitka dobiva polagoma značaj obleganja. Obe stranki se nahajata v močno utrjenih postojankah. Vrše se boji tudi po noči. Na obeh krajih se strelja iz težkih topov. Prišel je čas, ko bi se smelo pričakovati, da bo francoski vrhovni poveljnik peljal v boj vse čete, ki so mu na razpolago, proti temu ali onemu sovražnemu bojnemu krilu.

Francoski glas o ponočnih napadih Nemcev.

Pariz, 24. septembra.

(Uradno.) „Petit Parisien“ priobčuje nek čla nek podpolkovnika Rousséta, v katerem izraža mnenje, da bo bitka napredovala počasi, ker so nemške čete zavzele zelo močne postojanke in se nahajajo v izbornu utrjenih stališčih. Vkljub utrujenosti nemških čet so ponočni napadi Nemcev zelo smeli.

Uspešni nadaljni boji Nemcev na Francoskem.

Berolin, 25. septembra.

Uradno se poroča z bojišča dne 24. sept.: Na zahodnem bojišču ni bilo danes nobenih posebno važnih dogodkov. Posamezni deli bojov so izpadli za Nemce ugodno.

Iz Belgije in z izhodnega bojišča ni prav nič novega.

Na morju.

Angleški minister o avstrijski vojni mornarici.

Rim, 24. septembra.

Rimski list „Giornale d'Italia“ priobčuje sledeči pogovor z angleškim mornariškim ministrom Churchillom. Churchill obeta Italiji mnogo koristi v slučaju, če bi se vrgla na stran trojnega sporazuma. Angliji je bilo znano, da se Italija ne bo nikoli borila v zvezi z Avstrijo proti Angliji. Položaj avstrijske vojne mornarice v Adriji se lahko primerja s položajem nemške vojne mornarice v Severnem morju. Avstrijska vojna mornarica se skriva in si ne upa na odprto morje. Dokler se Angliji ne posreči, da izvabi avstrijsko vojno mornarico na odprto morje, ne bo prišlo do končnega uspeha.

K temu pripomni „Pester Lloyd“ sledeče: Kar je povedal Churchill v zasramovanju o naši vojni mornarici, smatramo mi za poklon. Gotovo si bode vzela naša vojna mornarica, v kateri še vedno živi Tegetthoffov duh, poprej za vzgled nemško, nego pa angleško vojno mornarico. Dosedaj je prišlo na morju samo do enega samega spopada med nami in sovražnikom. Bil je to namreč napad polnoštevilne angleško-francoske vojne mornarice, broječe 24 oklopnih ladij, na našo majhno križarko „Zento.“ Ta junaška križarka, pravcata orehova lupina v primeri s sovražnimi morskimi oklopnimi velikani, ki so planili po njej, se je borila kakor lev proti ogrsmni premoči, jih neusmiljeno obstreljevala in ko je že bila vsa v ognju in plamenu, se je raže častno potopila, nego bi se bila udala sovražniku. Tak duh vlada v naši in v nemški vojni mornarici. Angleži, ki si ne

upajo odpluti s svojimi vojnimi ladjami iz varnih pristanišč na odprto morje, učinjajo velikansko neslanost, če se drznejo odrekati naši vojni mornarici duha junaštva.

Sicer je pa Churchill že lahko izvedel, da se nemške vojne ladje ne skrivajo v varnih vojnih lukah. Usoda treh velikih angleških križark, katere so potopili nemški podmorski čolni, naj bo Angležem za vzgled, kaj utegnejo pričakati od takega sovražnika. Tudi naša vojna mornarica v Adriji še utegne napraviti francosko-angleški vojni mornarici marsikatero presenečenje.

Dosedaj ima Anglija malo vzroka, da bi se bahala z velikimi čini svojih francoskih vojnih ladij v Sredozemskem morju. Naša vojna mornarica je dosedaj že toliko izvršila, da se je mnogoštevilnejši sovražnik niti lotiti ne upa. Nemoteno lahko izvršuje svojo nalogo, da varuje avstrijsko morsko obrežje. Nima pa prav nobenega povoda, da bi se spuščala na odprto morje. Če je pa angleški mornariški minister res tako hraber, potem pa naj le prevzame poveljstvo nad združeno francosko-angleško vojno mornarico v Sredozemskem morju in naj nas obišče. Kar bo potem doživel, tega ne bo preživel.

Drugačna sodba o avstrijski mornarici.

Angleški mornariški minister se je žaljivo izrazil o naši mornarici. Toda mornariški poročevalec v „Times“ piše čisto drugače: „Nikakor nečemo podcenjevati bojne sposobnosti avstro-ogrskje mornarice, tudi ne junaštva in odločnosti, s katerim je prešinjeno vse mornariško osebje. Tudi ne smemo omalovaževati ugodnosti, katere nudijo dalmašinski otoki, ki so posebno pripravi za torpedne napade.“ Na to svetuje poročevalec sredozemskemu brodivju, da vznemirja našo obalo, ker se s tem odvzame naši armadi veliko število vojaštva, ki se bi rabila za obrambo obali.

Nemška križarka „Emden“ bombardirala Madras.

London, 24. septembra.

Reuterjev urad poroča uradno iz Kalkute: Nemška križarka „Emden“ je priplula pred Madras ter streljala na dve shrambi za olje, ki ju je zažgala. Angleške utrdbe so odgovarjale na nemški ogenj. „Emden“ je ugasnila svoje svetilke in izginila v temi.

Madras je glavno mesto angleško-indijskega predsedstva istega imena, tretje največje mesto angleško-indijskega cesarstva. Na jugu je utrdba Sent George. — Prebivalcev je štel mesto Madras 1. 1901 509.346.

Sledovi potopljenega avstrijskega parnika „Gautsch.“

Pri otoku Arbe v Jadranskem morju so ujeli ribiči 5 m dolgega morskega volka. V njegovem želodcu so našli 5 usnatih čevljev za moške, par belih moških čevljev, 1 par čevljev za otroke, v katerem je še tičala otroška noga, 1 posamezen otroški čevljev z nogo, 1 srajca, 1 bluza, 1 robec in nekaj človeških kosti. Sluti se, da so to ostanki avstrijskega potopljenega parnika „Gautsch.“

Nemška križarka potopila angleški parnik.

London, 25. septembra.

(Uradno.) Iz Rio de Janeiro se poroča: Nemški parnik „Preussen“ je priplul v pristanišče Santos. Na Krovu parnika se je nahajal kapitan in 15 mož posadke angleškega parnika „India Prince“, katerega je potopila nemška pomožna križarka „Kronprinz Wilhelm.“

Rumunija proti Rusiji.

Berolin, 24. septembra.

Rumunska vlada je zavrnila pritožbo ruske vlade, ker je Rumunija prepovedala po Donavi prevažati rusko vojaštvo v Srbijo. Pri tem se je sklicevala na svoje dolžnosti, ki jih ima kot nepristranska država.

Italija ostane nevtralna.

Milan, dne 27. septembra.

Tukaj se je vršil velik shod katoličanov, ki so sklenili resolucijo, naj se Italija v zadnjo vojno ne vmešava ter naj na vsak način ostane nevtralna.

Socialno-demokratska organizacija je po celi Italiji izdala oklice, naj se nevtraliteta Italije strogo varuje.

Kolera.

Dunaj, dne 27. septembra.

Zunanje ministrstvo poroča, da sta se dne 27. t. m. pojavila na Dunaju izmed vojakov, ki so prišli ranjeni iz severnega bojišča, dva slučaja kolere.

Iz Budimpešte pa je došlo poročilo ministrstva, da se je dne 26. t. m. pojavil v Nagy Mergyer, v Radvani in Ubsoku po eden slučaj, v Tokodu pa 7 slučajev.

Trije Hrvati proti 28 Srbom.

Bosanski Hrvat Ivan Juričević se je pred več dnevi, ko so mu zacelile prve hude rane, zopet vrnil k svoji četi na bojišče. Mož je res pravi navdušen jugoslovanski junak, ki hoče še nadalje za slavo naše ljube Avstrije prelivati svojo kri. Juričević je izobražen in krepek dečko, je zgovoren ter pripoveduje sledeče:

Rojen sem bil dne 18. aprila 1876 v Beljici v Bosni. Moj oče je že 30 let župan malega bosanskega sela. Po stanu sem mehanik (strojnik) ter sem oženjen. Žena mi je porodila sedem otrok, med temi šest dečkov, od katerih je najstarejši 17 let star.

Dne 27. julija t. l. sem bil vpoklican pod orožje. Prideljen sem bil k orožništvu v Sarajevu. Dne 1. avgusta sem že bil z aktivnim moštvom na srbski meji pri Višegradu. Ko smo dne 2. avgusta dobili poročilo, da se bliža srbska armada, je bila od nas poslana na mejo patrolja. Jaz in druga dva, moža smo šli proti nekemu gozdu ob Drini blizu vasi Drinjače ob gori Trepina. Kmalu nato smo opazili srbsko patroljo, ki je štela 28 mož, pred nami. Srbi so imeli navadno obleko, a so bili od nog do glave dobro oboroženi. Ko smo jih zapazili, bili smo od njih komaj kakih 30 korakov oddaljeni. Naš frajtar je zapovedal ogenj in mi smo oddali na Srbe skupen strel (salvo). Potem pa smo se mi trije zakladili v 28 nasprotnikov. Kmalu nato smo bili v veliki gnječi. Z golo roko pa sem drvel nad Srbe in kogar je zadela moja koščenasta pest, je padel na tla. Kmalu sem začel streljati ter sem po kratkem boju ustrelil 4 Srbe, 7 sem jih ranil, tri pa ujel.

Kljub temu pa je bila proti nam še velika premoč. Sedaj pa se nam je približala pomoč. Prihitelo je 12 mož k nam in tako se mi je posrečilo, da sem tri moje ujetnike pripeljal pred našega poveljnika. A bil sem ranjen. Zadela me je sovražna krogla in bajonet v levo ramo. Kljub precejšnjim ranam sem pa ostal še od 8. do 11. ure v bojni črti, dokler nisem radi prevelike izgube krvi padel na tla. Naši vojaki od zdravniškega oddelka so me odnesli iz bojišča.

Naš priljubljen general mi je za mojo hrabrost dal 500 K nagrade in mi je še naznanil, da me bode priporočal v odlikovanje. Najprvo sem bil poslan v bolnišnico v Zagreb, kjer so me zelo skrbno zdravili. Potem sem prišel na Dunaj in sedaj se že neizmerno veselim, da me zopet pošljejo na mejo, da mi bo mogoče zopet se boriti za cesarja in domovino zoper sovražnika.

Junaštvo hrvatskega častnika.

Zagrebski „Obzor“ poroča: Hrvat podpolkovnik Emil pl. Bugarin je poveljnik kiszentmikloške konjeniške artilerijske divizije. Tudi ta divizija je bila poslana na severno bojišče.

Nekega dne je dobila povelje, naj s par eskadroni konjenice zadrži poldrugi kor ruske armade tako dolgo, dokler se naše čete ne zberó in ne preidejo v ofenzivo (napadanje). Podpolkovnik Bugarin je zbral krog sebe svojo divizijo in jo nagovoril: Stava delo nas čaka, na katerem nas bodo zavidali — vsi ostali. Hvaležni bodimo Bogu, da je prav naša divizija izbrana, da izvrši ta slaven posel.

Drugi dan se je napotila divizija, da zavzame postojanke. Ko so konjeniške patrolje dognale, kje se nahaja sovražnik, je četa pričela z ognjem. Naši topovi so sijajno streljali in povzročali silne izgube v vrstah ruske vojske, ki je napadala v stisnjenih vrstah brez artilerije. Te izgube so bile tako velike, da je sovražnik začel bežati. Podpolkovnik je postal za bežečimi Rusi par topov, ki so se sovražniku tako približali, da so bile mahoma vse njegove vrste razbite.

Po preteku več ur so se Rusi vrnili v veliki premoči in pod zaščito močne artilerije. Toda naša divizija jih je tako odločno napadla, da dolgo časa ruska artilerija ni mogla zavzeti ugodnih postojank in vsled tega tudi ni mogla pričeti z uspešnim ognjem. Častniki in vojaki so ne glede na čast in položaj v polnem obsegu storili svojo dolžnost, ker so se vsi zavedali svoje naloge, da morajo do določene časa zadržati sovražnika.

Podpolkovnik Bugarin je bil ranjen v ramo, ne da bi to opazil. Ko ga je nek vojak na to opozoril, mu je velel, naj mu rano obveže. Koj na to pa je vedel svojo divizijo na naskok.

Bitka je trajala polnih 16 ur, a naša divizija je v vseh teh bojih ne samo junaško obdržala vse svoje postojanke, marveč je celo zavzela več novih. Ob enem je sovražnika s spretnimi manevri še tako preslepila, da je bil prepričan, da mu stoji nasproti desetkrat močnejša četa. Med tem so se naše ostale čete v popolnem redu zbrale, se razvrstile in odšle v novo bitko, ki se je za sovražnika skrajno nesrečno končala.

Za ta junaški čin je bil naš rojak podpolkovnik pl. Bugarin odlikovan z redom železne krone 3. vrste in z vojnim okraskom. Bugarin je prvi hrvatski častnik, ki je bil v sedanji vojni odlikovan na bojišču.

Hrvatje v bojih pri Komarovem.

Poročevalec „Grazer Volksblatta“ piše: Sodeloval je v teh bojih in je bil ranjen. Na prevozu z bojišča v bolnišnico je napisal svoje poročilo rečenemu listu, v katerem posebno naglašaj junaštvo hrvatskih polkov. To spričevalo je posebno

veljavno, ker je je napisal očividec in — Nemeec. To poročilo se nanaša na boj dne 8. septembra. Najpoprejšje opisuje, kako je morala njegova četa vzdržati nekoliko ur v strašni toči ruskih šrapnelov. Vendar je vzdržala svoj prostor, dokler se ni začel pojavljati v borbi IV. armadni zbor. Ko pa se je zapletel v borbo XIV. (zagrebški) zbor, so naši zopet uprizorili napad. Hrvatje so potegnili za seboj v so bojno črto in šli so naši z razvitimi zastavami k naskoku, ki ga je artilerija čvrsto pripravila in podpirala. Po strašni borbi na bajonete so bili Rusi pregnani iz njih stojišč, pri čemer jih je bilo mnogo ujetih. Ali, ker so sovražniku prihajale še vedno nove močne rezerve, je bil splošno v premoči, dokler se ni njegov odpor razbil ob junaštvu hrvatskih polkov.

Tako pravi očividec — Nemeec. A če se spominjamo, da je bila Auffenbergova zmaga dosežena z zmago pri Komarovu, potem je jasno, da so hrvatski polki s svojimi bajoneti največ pripomogli do Auffenbergove zmage!

Bolgarske in turške ustaške čete podirajo v grško ozemlje.

Iz Aten se poroča, da se zbirajo ob grški meji ustaške čete bolgarske in turške. Na tisoče ustašev je poskusilo udreti čez mejo; po grškem poročilu so jih grški vojaki ustavili. Turki so izgubili 9 moč, 7 ustašev je ubegnilo.

„Zelo vsrano — kraljeva Visokost!“

Te dni je obiskala vojvodinja Viktorija Luiza iz Brunšvika na Nemškem neko bolnišnico v mestu Brunšvik. Pri tem obisku se je dogodil ta le smešen slučaj: Ko je vojvodinja slišala, da je nek ranjenec videl na bojišču mladega vojvoda, njenega soproga, ga je vprašala vojvodinja, kako je neki vojvoda izgledal. Nepričakovano je odgovoril ranjenec: „Zelo vsrano — kraljeva Visokost!“ — Vsled slabega vremena v zadnjem času je to že verjetno.

Z gosli v vojni.

V „Obzoru“ čitamo:

Z enim izmed naših domačih polkov je odšel na bojišče tudi mlad cigan. Ker ni imel drugega, je vtaknil v svoj žep svojo cigansko pipo, pod pazduho pa je vzel svoje ciganske gosli. Kadar je imel čas, je zasviral na svoje gosli, njegova stotinja pa je veselo pela. Vojaki so bili vedno dobre volje. Naenkrat je postal cigan zamišljen, in njegovih gosli ni bilo več slišati. To je opazil tudi častnik ter vprašal vojaka-cigana, zakaj je tako otožen. Gospod stotnik, je odgovoril cigan, pokorno javljam, da so se mi razbile moje gosli. Malo prah, malo dež, včeraj pa ona sovražna krogla, ki mi je odrgnila kožo na prsni, in mi razbila gosli. Ni mi žal za prsa, ne za kožo, žal mi je pa za gosli!

Stotniku se je smilil cigan, zato mu je rekel: Ako boš vedno marljiv in hraber, ti bom kupil nove gosli!

Cigan je od veselja tlesknil ob dlan, vrgel kopo v zrak in veselo zavriskal. Od tega časa je bil povsod prvi, v vsakem boju je hrabil svoje tovariše, sploh nastopal je kot vzor vojaka, kot pravi junak. Tako je prešlo par dni. Polk je došel v neko mesto, Ejer mu je stotnik kupil nove gosli.

Cigan se je ves spremenil in zopet je sviral na svojih goslih, kjerkoli je mogel. Veselje je bilo že zopet v njegovi stotnji. Rekega dne pa je tudi njegova zadela svinčenka in mu povzročila hudo rano in odpeljali so ga z bojišča. Evo ga sedaj v eni izmed zagrebških rezervnih bolnic. Čim je končana vizita, seže ranjeni cigan po svojih goslih in svira. Ranjenci dvigajo glave, poslušajo, se veselo in počjo še spremljajo pesem. In tako odmevajo bolniške dvorane od časa do časa od zvokov veselih vojaških pesmi. In prav je tako. Kdor poje, zlo ne misli in se nadeja boljše bodočnosti.

To je povest, resnična in živa o ciganu-vojaku in o njegovih goslih.

„Fantje, držite se, jaz umiram!“

Na južnem bojišču pri Šabacu je padel poročnik nekega pehotnega polka Maksimilijan Prohazka, o čegar junaštvu so pripovedovali ranjeni vojaki istega polka. Poročnik, ki je bil pri moštvu zelo priljubljen, je bil težko ranjen. Ko je že na bojišču umiral, je še zaklical: „Fantje, držite se — jaz umiram!“

Raznoterosti.

SLOVENC!

- STRAŽA• stane odzdaj do novega leta 3 K!
- SL. GOSPODAR• odzdaj do novega leta 1 K!

Naš knezoškof-jubiljar. Dne 27. septembra je poteklo 25 let, odkar je bil dr. Mihael Napotnik imenovan knezoškofom lavantinskim. To se je zgodilo 27.

septembra l. 1889. Visoki slavljeneec je v posebnem o-kliou na č. duhovščino izrazil željo, naj se radi sedanjih časovnih razmer opusti vsako slavje, kajti sedaj je tempus orandi in plangendi, češ, da se moli in žaluje. Mi se uklanjamo visoki želji z upanjem, da nam bo v boljših in veselejših časih dana priložnost, storiti vse ono, kar sedaj opuščamo. Le tihe molitve naj se dvigajo k vsemogočnemu Bogu, da blagoslovlja njega in njegovo višepastirsko delovanje. Se na mnoga leta!

* **Slovenska pesem na mariborskem kolodvoru.** V petek, dne 25. septembra zvečer so se pripeljali na tukajšnji kolodvor vojaki-Slovenci iz Kranjske in Goriške. Bili so okrašeni s slovenskimi trakovi in zastavicami. Prepevali so narodne pesmi. Glas slovenske pesmi je donel tudi v mesto. Celo Nemci so občudovali lepoto slovenske pesmi. Fantje so bili veselo razpoloženi ter krepkih in zalih postav. Z obrazov se jim je bralo, da gredo s posebnim veseljem na boj zoper sovražne Ruse.

Molitve za domovino. Predsedstvo školovske konference na Dunaju je proglasilo 4. oktober, godovni dan našega cesarja, za dan molitve za domovino.

Franjo Holz. Umrl je na ranah, dobljenih na severnem bojišču, v dunajski bolnišnici g. poročnik Franjo Holz, tajnik c. kr. štajerske kmetijske družbe. — Gospod Holz je spodnještajerskim kmetijskim podružnicam dobro znana osebnost. Rajni je pospeševal našo gospodarsko organizacijo v kmetijskih podružnicah ter je nastopil večkrat kot predavatelj. Doma je bil iz Pobrežja pri Mariboru. Holz je študiral v Mariboru, se posvetil kmetijskim študijam na Dunaju. V začetku je služboval v Bosni in bil pred leti imenovan za tajnika štajerske kmetijske družbe. On je bil prvi slovenski začasni tajnik te družbe. Pred letom dni je preстал na višji poljedelski šoli stroge izpite; nato ga je imenovala družba definitivnim tajnikom. Blag mu spomin!

Slovenski junaki. Izmed junaških činov se posebno priznavajo vrline vojakov, ki so se borili pred Lvovom. Borilce iz teh bitk nazivljajo splošno leve izpred Lvova. Posebno se je med temi odlikoval ljubljanski polk št. 17, ki že obstoja skoro četrtrisoletja. Boril se je že skoro v vseh delih Evrope in se še odlikoval leta 1878 pri mestu Jajce v Bosni. Pred Lvovom se je pokazala zopet v pravi luči vrlina tega polka. Poveljniki, častniki in moštvo so stali v boju kakor nepremagljive skale. Ko je bil opasen položaj, je hitel oberst baron Stillfried v prve bojne vrste, na katere je najbolj pritiskal sovražnik, se vlegel med pešce, ugrabil puško in streljal na sovražnike, ključ svojim vojakom: „Sedaj ne koraka nazaj!“ Ta čin poveljnika je tako spodbudil vojske, da so res vstrajali v najhrvavejšem boju. Pri tej priliki je bil hraber poveljnik ranjen. Na njegovo mesto je stopil takoj podpolkovnik pl. Ventour. Polk je bil več dni neprestano v boju in odbil marsikatero napade. Prišlo je povelje, da nadomestijo polk, ki je že toliko pretrpel, nove čete. Podpolkovnik prosi, da se dovoli polku, da se bori dalje, češ, da moštvo ni utrujeno. Ugodilo se je tej prošnji in polk vstraja nadalje. Tudi podpolkovnik je bil ranjen na nogi.

Kršč.-socialni poslanec Fuchs je padel v vojski proti Rusom. Bil je jako priljubljen zastopnik in odločen katoličan.

Nabor mladeničev iz l. 1892, 1893 in 1894. Vsi mladeniči, rojeni v letih 1892, 1893 in 1894, ki niso bili prej potrjeni, se morajo zgledati pri pregledovalni naborni komisiji v Mariboru v prostorih kazine (pri stolni cerkvi) in sicer iz okrajev: Cmurek, dne 5. in 6. oktobra, Radgona dne 7. oktobra, Maribor okolica dne 8., 9., 10. in 11. oktobra, Sv. Lenart v Slov. gor. dne 12. in 13. oktobra, Sl. Bistrica dne 14. in 15. oktobra. — Pri naborni pregledovalni komisiji v Celju v domobranski vojašnici iz mesta Celja dne 1. oktobra, iz okrajev Celje dne 1., 2. in 3. oktobra, Šmarje pri Jelšah dne 3. in 4. oktobra, Laško dne 5. in 6. oktobra, Vranksko dne 6. in 7. oktobra, Gornjigrad dne 7. in 8. oktobra in Konjice dne 9. in 10. oktobra. — Pri naborni komisiji v Celju v prostorih starega okrožnega sodišča iz okrajev Rogatec dne 1. oktobra, Ormož dne 2. in 3. oktobra, Ptuj dne 3., 4., 5. in 6. oktobra, Gornja Radgona dne 6. in 7. oktobra, Ljutomer dne 7. in 8. oktobra, Šoštanj dne 8. in 9. oktobra, Slovenjgradec dne 9. in 10. oktobra, Marenberg dne 10. in 11. oktobra, Sevnica dne 12. oktobra, Kozje dne 13. in 14. oktobra, Brežice dne 14. in 15. oktobra. Pregledovalni nabor se začne vsak dan točno ob 8. uri zjutraj.

Huzar in ulanec. Beseda huzar, (francoski husar, angleški russar, nemški Husar) izvira iz madžarskega huzar, ki pomeni: dvajseti (husz pomeni dvajset). Svoj prvo ni izvor pa ima ta beseda ravno v pomenu besede husz — dvajset, kajti za časa ogrskih vojn proti Turkom je morala vsaka vas dati od vsakih dvajset družin po enega popolnoma opremljenega jezdeca. — Ulanec, ki je ravno isto, kakor bi v slovenskem jeziku rekli suličar, izvira po mnenju nekaterih jezikoslovcov iz poljske besede ufa sulica, drugi pa trdijo, da beseda ulanec izvira iz turške oglam, ki pomenja mladenič. Ta beseda se je v turški jezik vrnila iz tatarščine.

4000 češpljevih emokov. Žene v Mladi Boleslavi na Češkem so v nedeljo, dne 13. t. m., skuhalo za ranjence v tamošnjih lazaretih 4000 češpljevih emokov in so obljubile — še. Veselje vojakov je bilo neznanako in v najlepši slogi — kakor da ni bilo nikdar narodnih bojev med njimi — so se češki in nemški vojaki vrgli na emoke.

Posrečilo se mu je. Namreč nekemu ranjenemu vojaku, ki leži v neki dunajski bolnišnici. Zdravnik mu je namreč v šali obljubil, da vsako strelno rano eno krono denarja. Mislil je, je pravil vojak usmiljenki, da najde mogoče dve ali tri rane. A med tem jih je našel — sedem: eno na prsni, tri na ramah in tri v levi nogi, in moral je plačati — sedem kron!

Sv. Križ nad Mariborom. Naše županstvo je poslalo kabinetni pisarni na Dunaj udanostno izjavo povodom imendana Njega Veličanstva. Nato je prejele sledečo zahvalo: Njega c. in kr. Veličanstvo je najmilostneje ukazalo, da se izreče Najvišja zahvala za udanostno izjavo občinskega odbora pri Sv. Križu nad Mariborom.

Celje. C. kr. samostojni slovenski gimnazijski razredi v Celju. Pouk se bo začel dne 1. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne v starem poslopju nemške gimnazije.

Naročajte „Stražo“! Marsikateri slovenski list je zmrznil v zadnjem času. Meročajni izdajatelji si niso hoteli nakopati velikih skrbi, dela in žrtve, katere zahteva sedaj izdajanje listov. Mi smo vstrajali na svojem mestu in spolnujemo časnikarsko dolžnost nasproti slovenski javnosti. Kdo bi obveščal slovensko ljudstvo na Spodnjem Štajerskem o najvažnejših dogodkih, če bi tudi mi bili vrgli puško v koruzo! Zato pač mislimo, da ne zahtevamo mnogo, če se obračamo do slovenske javnosti s prošnjo, da poskrbi za nove naročnike. „Straža“, ki si je pridobila že zdavno ugled, se mora udomačiti v vseh slovenskih hišah, da bo dobra spremljevalka zelo razširjenega „Slovenskega Gospodarja“, kateri se tiska sedaj v več kot 17.000 iztislih.

Zadnja poročila.

Berolin, 26. sept. Katedrala (stolnica) v Reimsu je večinoma nepoškodovana.

Bordeaux, 27. sept. Francoska vlada je vpoklicala 19letne mladeniče pod orožje.

London, 27. sept. Nemški zrakoplov je metel na mesto Antwerpen bombe.

Berolin, 27. sept. Rusi so svojo obljubo, da bodo dali Poljakom samostojnost, preklicali.

Petrograd, dne 27. septembra. Grško-katoliški nadškof iz Lvova, grof Szeptycki, katerega so vjeli Rusi, je bil odveden v Nišninogorod.

Carigrad, 25. septembra. Močno angleško brodovje se je prikazalo pred Dardanelami, kjer križari.

Kaj se godi na srbskem bojišču.

Z bojišča, dne 27. septembra.

Na srbskem bojišču naše prodiranje izborna napreduje. Na eni strani naše bojne črte, posebno tam, kjer se nahaja srednje visoko gorvje, so se pojavile močne srbske čete. V tej pokrajini — Podrinje imenovana — se nahaja posebno veliko močvirja. Omenjene srbske čete imajo namen, zadrževati prehod naših čet pri Zvorniku in Loznici v Srbijo ter hočejo ob enem tudi od strani motiti dohod naših pomožnih čet. Vodstvo naše armade je pa spoznalo potrebo, da prežene Srbe iz Podrinja. Po večdnevni trdih bojih se je končno našim četam to tudi posrečilo in smo zasedli celo važne višine zahodno od Krupanje. Te višine so za nadaljni razvoj našega bojevanja proti Srbom velike važnosti, ker na daleč okoli obvladujejo ozemlje ob Drini. Posebno važne so za nas že zasedene višine Jagodina, Črnivrh in Biljeki. Na teh višinah bo imelo naše nadaljne prodiranje v Srbijo veliko podpore. Našim četam je sedaj odprta pot v Hribovje pri Valjevu. Odslej se nam ni treba več bati, da bi se Srbom osrečilo motiti dohod naših pomožnih čet h glavni armadi. Zasedli smo že tudi neko važno postojanko, katere nas posebno za hrbtom dobro krije in varuje pred sovražnim obhodom. Ta postojanka — katere ime se še ne sme sedaj objaviti — nam zelo olajša prehod naših čet pri Zvorniku in Loznici, ter ob enem tudi daje varno poroštvo, da se ni treba bati, da bi bile naše čete za pohod v Srbijo pre-slabe. Večina čet, katere bi sicer morale biti za varstvo ozadja naše armade, se sedaj lahko udeležujejo boja v prvih vrstah.